

POSTANOWIENIE

21 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 21 marca 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa K. Co Ltd w S. (Korea Południowa)
przeciwko S. spółce akcyjnej spółce komandytowej w S. i M. spółce jawnej w G.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej S. spółki akcyjnej spółki komandytowej w S. i M.
spółki jawnej w G.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z 30 grudnia 2022 r., I AGa 32/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł, z ustawowymi odsetkami za opóźnienia czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia pozwanemu niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 30 grudnia 2022 r. Sąd Apelacyjny w Szczecinie na skutek apelacji obu pozwanych S. spółki akcyjnej spółki komandytowej w S. oraz M. spółki jawnej w G. dokonał sprostowania oznaczenia jednej z pozwanych oraz zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z 26 stycznia 2022 r., obniżając zasądzoną od nich solidarnie na rzecz powoda K. Co Ltd w S. (Korea Południowa)

kwotę do wysokości 28 473,59 GBP i oddalając w pozostałej części powództwo w zakresie dochodzonej należności głównej, oraz oddalił apelacje obu pozwanych w pozostałych częściach.

Pozwane od wyroku Sądu odwoławczego wniosły skargę kasacyjną, którą oparły na podstawie naruszenia prawa materialnego:

- 1) art. 13 ust. 1 Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) sporządzonej w Genewie dnia 19 maja 1956 r. (dalej: „Konwencja CMR”) poprzez jego błędną wykładnię polegającą na nieprawidłowym przyjęciu, że odbiorcą ładunku jest właściciel towaru, podczas gdy niebudząca wątpliwości wykładania przepisu art. 13 ust. 1 Konwencji CMR powinna doprowadzić do wniosku, że odbiorcą jest podmiot, który dokonał rzeczywistego fizycznego odbioru ładunku i któremu wydany został za pokwitowaniem drugi egzemplarz listu przewozowego, a jego podpis i pieczęć są ujawnione w liście przewozowym oraz który po dokonaniu odbioru ładunku faktycznie nim władał; naruszenie art. 13 ust. 1 Konwencji spowodowało nieprawidłowe uznanie, że powód nabył uprawnienie do dochodzenia należności i posiada legitymację czynną w niniejszym postępowaniu,
- 2) art. 34 w zw. z art 36 Konwencji CMR przez jego niewłaściwe zastosowanie i błędne uznanie, że w niniejszej sprawie transport towaru miał charakter przewozu sukcesywnego wykonywanego na podstawie jednej umowy, podczas gdy z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika że w niniejszej sprawie miało miejsce podwykonawstwo przewozu, co oznacza że transport był wykonywany na podstawie trzech różnych umów; naruszenie art. 34 Konwencji spowodowało nieprawidłowe uznanie, że pozwana M. sp. j. oraz pozwana S. spółka akcyjna spółka komandytowa posiadają w niniejszym postępowaniu legitymację bierną.

Pozwane jako przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazały jej oczywistą zasadność, podnosząc, że przy wydawaniu zaskarżonego orzeczenia Sąd dopuścił się uchybień w zakresie stosowania norm prawa materialnego, w szczególności polegających na dokonaniu błędnej wykładni art. 13 ust. 1 Konwencji CMR i niewłaściwym zastosowaniu art. 34 Konwencji CMR, a naruszenia te miały charakter kwalifikowany oraz są dostrzegalne w sposób oczywisty i nie podlegają różnym ocenom przy ich interpretacji.

W odpowiedzi na skargę powód wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania bądź o jej oddalenie, a ponadto o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może zostać osiągnięty jedynie poprzez powołanie i właściwe uzasadnienie istnienia wymienionych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi do rozpoznania następuje na podstawie oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają przyczynom kasacyjnym wymienionym w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sposób w jaki należy prawidłowo uzasadnić wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania był przedmiotem licznych wypowiedzi Sądu Najwyższego.

Skarżące nieskutecznie powołały się na przyczynę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., nie uzasadniając twierdzenia o oczywistej zasadności skargi stosowną argumentacją prawną, która zmierzałaby do wykazania kwalifikowanego, ewidentnego naruszenia powołanych w skardze przepisów prawa, możliwego do stwierdzenia bez merytorycznej analizy zaskarżonego orzeczenia oraz podstaw kasacyjnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z 5 października 2007 r., III CSK 216/07, nie publ. i z 11 sierpnia 2011 r., IV CSK 163/11, nie publ.). Uzasadnienie wniosku strony skarżącej pomija całkowicie aspekt „oczywistości” zasadności skargi i ogranicza się do powtórzenia zarzutów kasacyjnych oraz części argumentacji przedstawionej na ich uzasadnienie. Sąd Najwyższy wyjaśnił w dotychczasowym orzecznictwie, że uzasadnienie wniosku nie może polegać na powtórzeniu, choćby w zmodyfikowanej formie, podstaw kasacyjnych bądź ich uzasadnienia, ani być sformułowane w sposób, który wymagałby oceny zasadności postawionych zarzutów, która na obecnym etapie postępowania byłaby niedopuszczalna (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 maja 2018 r., IV CSK 618/17, nie publ.). Przy ocenie spełnienia tej przesłanki przyjęcia skargi należy mieć na uwadze, że

skarga kasacyjna jako szczególny środek zaskarżenia nie służy weryfikacji prawidłowości podstawy faktycznej ani prawnej prawomocnych orzeczeń, a rolą Sądu Najwyższego nie jest usuwanie ewentualnych wad i uchybień kwestionowanych rozstrzygnięć. Przyczyna kasacyjna, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., oceniana z perspektywy publicznoprawnej funkcji skargi kasacyjnej, zakłada wykazanie, że zaskarżone orzeczenie jest ewidentnie i jednoznacznie błędne, czemu pozwane nie sprostają. Można dodać, że obszerność i złożoność argumentacji wypełniającej uzasadnianie wniosku pozwanych o przyjęcie ich skargi do rozpoznania nie sprzyjała wykazaniu, że zarzucane w niej naruszenia przepisów mają oczywisty charakter.

Niezależnie od powyższego należy stwierdzić, że już wstępna analiza podstaw kasacyjnych oraz zaskarżonego orzeczenia prowadzi do jednoznacznego wniosku, że o oczywistym naruszeniu prawa ostatecznie nie może być mowy. Skarżące wprowadziły zarzuciły naruszenie prawa materialnego – w pierwszej kolejności art. 13 ust. 1 Konwencji CMR – jednakże w jego tle w istocie kryło się zamierzenie podważenia poczynionych przez Sąd drugiej instancji, a wiążących Sąd Najwyższy ustaleń faktycznych, co jest w świetle art. 393¹³ § 2 k.p.c. niedopuszczalne. W skardze znalazło się szereg trafnych uwag dotyczących tego, że odbiorcą towaru, a zatem osobą uprawnioną do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych związanych z zaginięciem towaru nie musi być poszkodowany bądź podmiot, dla którego towar jest przeznaczony, jednakże w sprawie Sąd drugiej instancji ustalił, że podmiot, który pozwane wskazywały jako takiego odbiorcę (P.), pełnił jedynie rolę pośrednika, co w skardze było bezskutecznie kwestionowane. Sąd odwoławczy ostatecznie ustalił, że odbiorcą był podmiot, któremu sprzedano utracone później towary (L.), który z kolei dokonał cesji swych roszczeń odszkodowawczych wobec pozwanych na rzecz strony powodowej. W tej sytuacji powołany zarzut nie mógł odnieść oczekiwanego rezultatu. Nietrafnie również pozwane powołały się na oczywiste naruszenie art. 34 Konwencji CMR poprzez błędne uznanie, że transport towaru miał charakter przewozu sukcesywnego opartego na jednej umowie, a nie opierał się na podwykonawstwie przewozu. Zarzut ten, po pierwsze, w istocie wymagałby jednak przeprowadzenia głębszej analizy. Po drugie, skarżące sformułowały go, opierając się na własnej

wersji stanu faktycznego, na którą nie mogły się skutecznie przed Sądem Najwyższym powołać (art. 393¹³ § 2 k.p.c.); w sprawie brak dowodów i ustaleń odnośnie tego, że poza pozwanymi występował w roli przewoźnika inny jeszcze podmiot. Po trzecie, należy powiedzieć, że okoliczność, iż wszyscy przewoźnicy, którzy uczestniczą w przewozie sukcesywnym muszą być stroną jednej umowy przewozu, nie oznacza, że stosunki prawne pomiędzy nimi nie mogą opierać się także na innych jeszcze umowach.

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. art. 99 k.p.c. i 108 § 1 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c., w zakresie zaś odsetek, opierając się na art. 98 § 1¹ k.p.c. w zw. z art. 19 ust. 1 i art. 31 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 614) oraz przy uwzględnieniu § 2a rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 sierpnia 2014 r. w sprawie określenia brzmienia klauzuli wykonalności (jedn. tekst: Dz. U. z 2021 r., poz. 2324). Zasądzone koszty obejmują wynagrodzenie za zastępstwo procesowe pozwanej ustalone według stawki minimalnej (§ 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych – jedn. tekst: Dz. U. z 2023 r., poz. 1935)

[SOP]

[ms]